

Na temelju iznesenih razloga Kasacija je potvrdila presudu Apelacionog suda i tuženike solidarno obvezala na naknadu štete.

/Dir.Mar.,1965, str.130/

B.J.

Bilješka.- U gornjoj presudi svakako je najvažnije pitanje značaja klauzule FIO. Iz stajališta koje je zauzela Kasacija mogu se sa sigurnošću zaključiti dvije stvari: Klauzula se uvijek odnosi na snajanje troškova, a na prebacivanje rizika od broдача na korisnika prijevoza neće se nikada odnositi ako nije posebno prihvaćena. Čini nam se da iz obrazloženja presude ne slijedi jasno da li se svaki poseban prihvāt odnosi sam po sebi i na rizik. Logički bi bilo da se odnosi. Ako naime sud smatra da se bez posebnog prihvata klauzula uvijek odnosi na troškove, poseban prihvāt klauzuli mora dati jači značaj, a to može biti jedino reguliranje rizika. Ipak, s obzirom na notornu činjenicu da nije nikad potpuno sigurno kakvo će stajalište u pojedinom slučaju zauzeti sud, bilo bi uputno kad bi naši brođari u svojim odnosima s Italijom kod ugovaranja klauzule FIO, kad žele prebaciti rizik na krcatelja odnosno primaoca, svaki put uz potpis krcatelja stavili i dodatak da se klauzula odnosi i na rizik.

B.J.

APELACIONI SUD, Trst

Presuda od 8.VI 1963.

Brođ "Isola di Sardegna"

Prijevoz stvari morem - Iskrcaj tereta na putu radi prekida putovanja - Privilegij na brođu za tražbine ovlaštenika tereta - Ako brođar prekine putovanje i iskrca teret radi popravke brođa, odgovare za čuvanje i propast tereta, ako prekid putovanja nije prouzrokovan višom silom - Kod izbora mjesta popravka brođa brođar mora voditi računa i o interesima tereta - Privilegij iz čl.552, t.5. Zak. o plovidbi postoji za štete na teretu i kad on nije fizički propao nego samo komercijalno - Za zaustavljanje brođa dovoljna je pretpostavka postojanje privilegirane tražbine, a da ne treba da postoje druge pretpostavke građanskog postupka

Radi toga što je bilo potrebno izvršiti neke popravke na brođu "Isola di Sardegna", brođar je iskrcao u luci Patras teret i brođ prevezao u luku Spezia radi izvršenja popravka. Ovlaštenik tereta tražio je naknadu štete i zaustavio brođ privremenom naredbom pozivom na privilegij svoje tražbine. Brođar se u sporu pozveo na propis čl.429. Zak. o plovidbi

tvrdeći da za njega ne postoji obveza /obbligo/ da se pobrine za prijevoz tereta na odredište, nego da je na njemu samo teret /onere/ da tako postupi kako bi zadržao pravo na cijelu vozarinu, i da stoga nije prema njemu nastala tražbina za naknadu štete, pogotovo jer teret nije fizički propao. Osim toga da nisu postojali opravdani razlozi za zaustavljanje broda.

Prvostepeni sud je usvojio brodarovo stajalište; ali Apelacioni sud je zauzeo drugo stajalište, tj. da primjena propisa čl.429. Zak. o plovidbi pretpostavlja da je putovanje prekinuto iz razloga više sile, a da u konkretnom slučaju nije bilo više sile stoga što se mogao popravak obaviti, prema mišljenju vještaka, u Pireju ili Palermu. Da se tako postupilo, gubitak vremena bi bio vrlo kratak, i stoga ne bi bilo razloga da se prekid putovanja smatra završetkom putovanja; dosljedno tome brodar je svojim neopravdanim postupkom skrivio gubitak tereta u poslovnom smislu, jer ga je napustio neovlašteno u Patrasu. Brodaru nije bila samo dužnost /onere/ prijevoza tereta do odredišta /prema sl.429 Zak. o plovidbi/, nego je to bila njegova obveza, /prema čl.422 Zakona o plovidbi/, jer ga viša sila nije od toga oslobodila.

Za ostvarenje privilegija zaustavljanjem broda nastupila je pretpostavka poslovnim gubitkom tereta, iako on nije fizički propao. Ova činjenica, naime da nije fizički propao, moći će biti od utjecaja samo na visinu naknade štete u smislu čl.1218. gradj.zakonika. Privilegij naknade štete zbog gubitka tereta u smislu čl.552, t.6 Zak.o plovidbi postoji kako u slučaju apsolutnog tako i relativnoga gubitka tereta.

Pitanje opravdanosti zaustavljanja ^{broda} tereta ne postavlja se ni s gledišta općih propisa o privremenim naredbama, niti s gledišta čl.558, st.posljednji Zak. o plovidbi. U konkretnom slučaju, naime, postojala je opasnost za tražbinu, pa bi postojali i opći uvjeti za zaustavljanje, ali u čl.558, st.posljednji Zak. o plovidbi zaustavljanje broda predviđa se kao sredstvo za održanje privilegija tako da je prema tome propisu dovoljno postojanje jednog od privilegija iz čl.552 Zak. o plovidbi da bi se moralo udovoljiti zahtjevu za zaustavljanje broda.

/Dir.Mar.,1965, str.142/

E.P.